

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Odprite oči!

Strašna tragedija bratskega češkega naroda nas sili, da spravimo na papir opomin: „Odprite oči!“

Pred dobrimi 20 leti je poslušno Vsegamogočni prošnje bratov Čehov i Slovakov i njim je dao lastno državo, slobodno domovino. Oba naroda, tak Češki, kak Slovaški, sta duga stoletja prenašala krivico, nosila sta jarem močnejših sosedov. To dugo robovanje je odprlo pot njūvim gospodarom na češko, na slovaško zemlo. Naselili so se na njej. Češka i slovaška zemlja je rodila tihinci ravno tak, kak domačini. Na češkoj i slovaškoj zemlji je trdo stala hiža tihince, ar zemlja pač ne gleda što si, ona pričakuje lubezen i delo. Kda so potem 1918. leta postavili mejnike, so bili tej mejni kamni zasajeni ne češkoj zemlji, na slovaškoj zemlji, tudi tam, gde jo je tihinec orao; tudi tam, gde so dugši ali kračši čas tihinske hiže stale.

Čeh i Slovak v svojoj dobrosrčnosti sta pozabila večstoletno krivico. Poprijela sta se dela i si postavila skupni dom, šteri je valao za varno streho tudi vsem priseljencem, kak mi pravimo — prišlekom. Čeh i Slovak sta pustila, naj orje i seja tihinec, pustila sta, naj stoji hiša tihince i naj se ohrani v njej duh tihinskoga roda. Dvajset dugih let so delili s prišleki srečo i nesrečo. Zgodovina zadnjih tednov pa je pokazala, ka so kačo segrevali na svojem srci, kačo, štera je ob prvij priliki pokazala kačje zobe! Zdignoli so se Nemci, zdignoli so se Vogri, zdignoli so se (to nas boli najbolje!) tudi „bratje“ — Polaki i pripravili smrtonosno orožje, da porušijo z nepopisnimi žrtvami postavljeno skupno streho, pod šterov so 20 dugih let lejko skrbeli za sebe i za svoje družine.

Vse je kazalo, da zavolo divjega iskanja teh gadov se ponovi 1914. leto. Milijoni i milijoni so že čutili obimanje bele žene — smrti. Človeči rod v Evropi je bio postavljen pred odprti grob, šteroga je skopalo sovraštvo prišlekov na češkoj i slovaškoj zemlji.

Čehi i Slovaki so morali odnehati pred prevelkov silov neprijatelov, 20 letno delo je bilo porušeno, bi lejko povedali, ka najlepše dele češke i slovaške zemlje je pobrao s silov leta i leta potuljeni tihinec.

Čehi so meli „velke prijatele“. V vōri nesreče so ostali sami. Meli so „slovanske brate“. V vōri nesreče so njim obrnoli hrbet. Spoznali so globoko modrost trditve: pomagaj si sam, Bog ti bo tudi pomagao. Velke zapadne demokracije, to so Francozi i Angleži, so nešteto krat nalagale bremena Čehoslovaškoj, ali v vōri nesreče je ta nikak začudeno pitala: gde so tej naši zavezniki? Ruski „bratje“ so se leta i leta tekmovali v obečavanji Čehom i Slovakom z državami zapadne demokracije, ali kda je prišeo sodnji den, so pustili, naj zmaga krivica.

Tudi pri nas mamō lūdi, šteri v imeni slovanskoga bratstva bežijo za pisanimi metuleki, štere, se zna, nikdar ne vlovijo. Tudi mi mamō „pristaše“ rdeče Moskve, štera prej prinese rešitev bratom, naj si bodo tej na tom, ali onom konci sveta. Češki primer je pokazao, kak blodno mislijo i delajo senjači obeh taborov. Zapadna demokracija vidi samo svoj hasek, rdeči „bratje“ na vzhodi vidijo tudi samo sebe. Češki komunisti so dobili pri zadnji volitvaji blūzi eden milijon glasov, to se pravi, da so meli velik tabor svojih pristašov, kaj njim je pomagalo, dnes so

Naše romanje v domovino.

Bilo je kak prava boža pot, kak prošnja procesija naše skupno potivanje v domovino. Ne je teliko važno, da je z nami bila tudi Hrvatica i celo dva Srba. Tudi je nej važno, da se je nam v Strassbourgi pridružila nova skupina, tak da nas je bilo prek 30. — Važno je to, kakše misli so me i me še navdajajo, voditelja skupine: Odpro sem zlato obrobjeni Rimski obrednik. Z beloga papira mi v oči silijo čarne litere, vmes precī rdečih. Čtem „blagoslov romarjev, ki potujejo na svete kraje.“ Tak sladko mi odmeva antifona: „In viam pacis“. Na pot mira... „Da naravna naše noge na pot miru.“ I nadangel Rafael naj nas spremlja. Gledajoč visike električne naprave že več let premišlavljam: „Bodi nam, Gospod, močen stolp — pred sovratišnikom.“ „Sin krivice“ naj nam ne škodi: „filius iniquitatis“, od šteroga sv. Paveo tak skrivnostno guči kak od Antikrista. Ne vem, zakaj pri tom mislim na tak strašno gizdave vladare naših dni...

„Svojih steza nas uči, Gospod.“ „Kje so tiste stezice...?“ Kdaj „bom grmovje posekal, travico požel?“ Gda nam pokora izbriše naše velke i male krivde, da do v naših srcaj znova „tiste stezice, ki so včasih bile...?“ Kak je tolažilno, da je „svojim angelom Bog zapovedal, naj nas varjejo na vseh naših potih.“ Poslušam, kak so Izraelci sredi morja šli po suhoj poti. Da je Bog trem modrim pot odkrio po zvezdi, da je Abrahama na vseh potaj obvarvao nepoškodovanoga. „Da bo družba hodila po poti zveličanja; naj spolnjuje opomine predhodnika blaženega Janeza (mojega krstnoga patrona —) i varno dospe k Njemu, katerega je bil napovedal: h Gospodu našemu Jezusu Kristusu, Tvojemu Sinu.“ Končna prošnja: „Kakor povsod bivaš, tako povsod podeluj svoje usmiljenje...“

Čtem „blagoslov semen i setev na svetek rojstva blažene Device Marije“ i posebi molim: pošlji na ta plod posetve blagoslov, da ga ne konča poplava dežja... „Nebeške besede Sejava i Gogitelj, ki leho našega srca obdeluješ z duhovnim orodjem.“ I mislim na dobre reči, ki jih bomo čuli v domovini i molim, naj bi spadnole na rodovitno zemlo... Tudi mislim na četvero male nedužne dece, ki so z nami potivali i ne meli dosta nevole ž njimi: gvūšno jih je dete Marijka na svoj rojstni god posebno bogato blagoslavljala z ljubim Sinom...

Še molim v oraciji „male meše“, naj nam god preblazene Device „podeli povešanje mira“. Gvūšno so angeli tudi ob Njemom rojstvu neslišno zaspevali... mir lūdem na zemlji. „Kralica mi-

begunci, kak vsi drugi Čehi i Slovaki, bežati so morali s svoje zemle.

Skoro zagvūšno je, ka so se njim dnes že odprle oči i vidijo, kelko lejko zavupamo tihinskij pomoči. Oni so se včili na svojoj nesreči, njūvo pametno ravnanje bo melo gonilno moč po lastnom trpljenji. Mi bodimo pametnejši: mi se moremo navčiti potrebne navuke prle, kak bi prišla tudi na nas vōra nesreče i trpljenja.

Potrebno je, da mi prle odpremo oči!

Mi nesmimo s prekrizanimi rokami gledati, kak pride do moči na našoj zemlji tihinec, četudi sosed, ar ne vemo, kda zra- ste tudi njegov greben, kda se razvijajo tudi njegovi kačji zobje. Ne, ne bomo sovražili nikoga, ali mislili bomo na sebe i na svoje.

Mi nesmimo več prenašati,

ra“, prosi za nas. Tudi v „dvojnoj molitvi“, v pesmaj, tak čudovito lepih naših Marijinih pesmaj smo za mir prosili na celoj svojoj poti, ta i nazaj.

Gda sem 9. septembra v Ljubljani mešuvao pri frančiškana, gde vsikdar majo izpostavljeno Najsvetejšo, sem posebno pazljivo molo tiho molitev na časti oltarskomi Svestvi: „Gospodne, milostno podeli svojoj Cerkvi dare edinosti i mira, šteroga skrivnostni znak so tej dari.

Nato je tudi na naših srcaj bio pripeti taborni znak črensovski: pšenična vlat. Znova pripovijavljam njegovo lepo i globoko simboliko:

Ob desetletnici osvobojenja so bile znak proslave za našo krajino tak značilne visike topole, ob 20 letnici slobode i ob 25 letnici Novin, glasiteli tudi te slobode, je znak pšenična vlat, tak primerno znamenje naše večinoma agrarne države: Slovenska Krajina Benjamina se je okrasila z znakom Jugoslavije, mali Benjamin je veselo v oči pogledno bratom i sestram i materi. Visika ponosna topola, ki je viher jezero let preganjanja nej prelomo, se je ponizno zahvalno sklonila; vse njene tovarišice v dugoj vrsti kre bele ceste, ki komaj proti obzorji izginja, so se radostne nagnole na zlato pšenično pole ob istoj velkoj cesti, pa so se v pšenično vlatovje spremenile: srčasti listi v drobna zrna, ki jih vejka-pleve lubeznivo skrivlejo. Skrivnostno spremenjenje (podigavanje) naše slovesne taborne meše. Poleg cerkve svetoga Križa: gledam pismo naše izseljenke, ki je v samostan stopila; pismo krasī znak jocišćine mladine: rdeča pšenična vlat obimle križ na belom poli... Znak nove globoko kršćanske mladine. Morje lūdi z znakom pšenične vlati pred oltarom svete Družine ob cerkvi svetoga Križa z značilnim zvonikom. Nedaleč pa prostrano pšenično pole ob dugoj vrsti topol...

Moramo iti nazaj v tūjino, 26. septembra. Pri meši je ad libitum ad repellendas tempestates: vzemem molitev za mir, naj Bog prežene viher bojne i podeli mir, ki ga svet nemre dati. Bog, od šteroga prihajajo „sveta želenja, pravilni tanači i pravična dejanja.“ Lekaj bi to predpisao kak recept državnikom na vno- gih brezuspešnih konferencaj...

Še obzadnjim nas pozdravljajo številne bele cerkvice na naših zelenih bregaj. Nato smo pa že v inozemstvu. Številni klūkasti križi i križeci; pravi križ na vse štiri kraje prelomljeni...

Vnoči se pelamo mimo kraja, gde smo vidili veliko dvorišće s kolobari žičnih zaprek. Francuski vojaki stražijo moste. Po-

da bi našega maloga človeka trapili s tūjov vūčenostjov, četudi ma te lepo rdečo farbo!

Mi nesmimo letati za pisanimi metuleki slovanskoga bratstva, ar se je pokazalo, da to mišljenje ne prinaša nikše rešitve.

Pravo pot so nam dosledno kazale naše „Novine“. Slovenci kršćanskoga mišljenja smo, takši moramo ostati. Sinovje Jugoslavije smo, to hūdi šćemo ostati.

Mamō zadosta telovne i dūševne moči, ka si vredimo slovenski dom pod skupnov jugoslovanskov strehov, zato pa moramo tudi porabiti vsako, tudi najmenšo kaplico telovne i dūševne moči, da se te lepi i srečen slovenski dom pod skupnov strehov postavi.

Pri tom velkom deli smo potrebni vsi: siromaki i bogati, vūčeni i ne šolani. Bratomorne borbe med Slovenci bodi konec! Odprimo oči! Peter Domačin.

novno spevlemo čudovito lepo pesem pokojnoga vojaka:

Vsi so venci beli, samo moj zeleni, Ar ga jaz zalevam s svojimi skuzami. Če bi moja skuza spadnola na kamen - Kamen bi se razklao na dvoje, na troje. Moje tužno srce kala se na dvoje - - Skopajte mi jamo, na puško globoko - Na puško globoko, na sablo široko. Notri mi pa dente moje mrtvo telo. Vōni mi nihajte mojo desno roko. Za njo mi privežite mojga bratca konja. Naj se konjič joče, če se lūba noče. Rada bi se, rada, ali za-me ne zna...

Pesem je že sestavljena sijajno: iz 6 i 6 kitic; v vsakoj kitici 6 i 6 zlogov. Melodija pa je neizrazno lepa kombinacija cerkvenoga i svetnoga napeva, napou koral. Lepote njenih misli nej trbej dokazivati: mila tožba vojaka, ki še posmrtni nemre najti mira sedmoga dneva, nego še trpi trdih šest dni...

V Pariz smo prišli ob vōri, gda se lejko že začno moliti jutranjice za god sv. Mihaela, vojaka-vodje. Premišlavljam sliko Skrivnoga razodetja:

„angel z zlato kadilnico: i dano mu je bilo mnogo vonjav, da jih je dal k molitvam vseh svetih na zlat oltar, ki je pred Prestolom. I dvignil se je dim vonjav iz angelove roke pred Boga.“

Trepečem, da ne bi „vzeo angel kadilnico, jo napuno z z ognjom z oltara i vrgeo na zemlo.

I nastali bi gromi i bobnenje i bliski i potres. I sedmeri angeli bi se pripravili, da zatrobijo i bi prišle na ves svet grozne nesreče. Posebno zavupno molim po tihoj meši vsaki dēn k nadangelu Mihaeli, da ne bi trklo zvati ga na pomoč pri čarnih mešaj za vojake, ki bi spadnoli v bodočoj bojni. Da ne bi na pokopališčaj spevali tiste žalostne melodije: „Mihael praepositus paradisi...“ Nego naj bi v miri vse človeštvo romalo na svete kraje večne domovine v pristan večnoga srečnoga življenja... Camplin.

Pohvala naših delavcov v Nemčiji.

Preč. g. Krantz Jožef, pleb. tišinski i dekan sobočke okrogline, so od nemških duhovnikov dobili sledeče pismo:

Severin, 9. sept. 1938.

Visoko poštuvani g. župnik!

Pri svojih obiskih na slovenskih delavskih mestih, štere delam po naročilu svojega g. škofa, pridem vkup z lūdmī iz Vaše fare, ki napravijo jako dober vtis.

Sedimo vkup i se Vas prirčno spominamo. Gotovo Vas smemo prositi, da za nas molite.

Z najlepšimi pozdravi

Kpl. H. Frenzl

Rostick i. h.

Schröder pl. i.

Gomboc Štefan, paler, Kos Karol, Ūllen Franc, Pūvar Jožef, Gomboc Jožef, Gomboc Marija, Kos Ana, Ratnik Helena, Šohar Ida, Smodiš Helena, Svetec Verona, Omar Ema, Ratnik Marija, Horvat Marija, Ūllen Alojzija, Vogrinčič Gizela, Ratnik Vilma, Gobar Apolonija, Ciglar Terezija, Ciglar Mimika.

V istini ste lahko ponosni na svoje farnike.

To pismo svedoči, da mamō tudi v Nemčiji dobre dūše, ki so na veselje ne samo svojim dūšnim pastirōm i bivšim verovūčitelom, nego celoj Slovenskoj Krajini.

Predsednik dr. Beneš odstopō.

Predsednik ČSR. dr. Beneš Edvard je 5. oktobra dao ostavko na mesto republike. V posebnom pismi to naznanja Sirovy-i, predsedniki vlade. Po radiji se je v genlivom govori poslovio od češkoslovaškoga naroda.

Vredništvo v Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Sloy, Krajina.

Letna naročnina v državi 30 Din., mesečno 2-50 Din., v inozemstvu 72 Din., mesečno 6 Din. z M. Listom letno 100 Din. Na skupni naslov pri širiteljav v državi je letna naročnina 24 Din., mesečna 2 Din. — Plačati se mora naprej. Štev. položnice 11806. Rokopisi se ne vračajo. — Cena oglasov: Cela stran 800 Din., pol stran 400 Din. i tak niže Poslano i med tekstom vsaka reč 2 D., mali oglasi dō 10 reči 5 Din., viševsaka reč 1-60 Din.

Nedela

po Risalaj devetnajseta.

Evangelium (Mataj 22). Tisti čas gučao je Jezus poglavnikom povpiskim i farizeuom po prilika, govoreći: spodobno je učinjeno Kraljestvo Nebesko k človeki Kralji, ki je napravio gostivanje i poslao je sluge tem pozvanim i ne so šteli priditi. Pali je poslao druge sluge, govoreći: povejte tim pozvanim: ovo obed moj sam pripravio, teoci moji i tucne stvari so spomorne i vsa so gotova: hodte na gostivanje. Oni so pa zamudili: i odisli so, niki na marof svoj, niki pa na trstvo svoje, ti drugi so pa spoolovili njegove sluge i z obzalnostjom ospotane spomorili so je, Krao pa gda bi to čuo, rasrdo se je i poslavi svoj vojsko, pogubo je ljudomorce one i varaš njihov je požgao. Teda veli slugom svojim: gostivanje je totu gotovo, ali ki so bili pozvani, ne so ga bili vredni, lde zato v na križopotje i šterekoli najdte, zvte je na gostivanje. I v odoči sluge njegovi na poti, vkup so spravili vse, štere so našli, lagoje i dobre: i napunilo se je gostivanje sedecimi. Notri je pa prišao Krao, ka bi vido sedeci i zagledno je tam človeka ne oblečenoga svadbenim gvanom, i veli njemu: Prijateo, kakda si esi notri prišo nemajoči gvanta svadbenoga? On je pa zanejmo. Teda je velo krao slugom: zvezte njemu roke i noge i vrzte ga v zvušnje kmicu: tam bude jokanje i zobno škripanje. Ar so vnogi pozvani, malo jih je pa odebranih.

Ka je to svatovsko oblačilo, štero more meti vsaki, ki ide na svatbo? To je milost boža; posvečujoča milost boža. To reč čujemo dostakrat. Ka si pa pri tom mislimo? Lüdje pri tom malo mislimo, malo razmimo. Vej je pa tudi ne prav lahko milost božo dobro spoznavati. Ona je nekaj nevidnoga, duhovnoga, se ne da z očmi viditi, ne z rokami prijeti, ne v vüsta nesti ali v žep spraviti. Mi smo pa takši, da samo to cenimo, ka vgaja našim čutom.

Milost boža je prijaznost boža, naklonjenost boža, lübenzen boža do nas. Če nam je Bog prijazen, naklonjeni, če nas ma rad, če smo pri njem dobro zapisani, to je gvüšno dosta vredno. Oh, to je vredno največ! To je vse!

Če je Bog z nami, što bo proti nam? Če nam je Bog dober, ka ščemo več? Če smo ž njim prijatelji, kak srečni smo! Če mamu njega, ki je vsemogočen, ki sta zemla i nebo njegova, mamu ž njim vred vse!

Pa zakaj nas Bog ma rad, gda smo v milosti božoj? Zato, ar smo te njemi spodobni. Ka si je spodobno, to se ma rado. Deca so starišomi spodobni, zato je majo stariše radi.

Zakaj smo Bogi spodobni, gda smo v milosti božoj? Zato, ar smo deležni bože nature. Deležni bože nature! To je velika reč! Kak naj pa to razmimo? Iz primere.

Čuj! Ogenj ma svojo naturo, železo ma tudi svojo naturo. Oba sta si čisto različna. Ogenj je vroči, železo pa mrzlo i trdo. Če pa denes železo v ogenj, se železo segreje, postane vroče, žari pa že kak ogenj. Železo je sprejelo naturo ognja. Vidiš, kak ogenj prehodi železo, tak prehodi boža natura človeka. To je nekaj skrivnostnoga, čudovitoga, velikanskoga.

Kak ogenj spremeni železo, da je tudi ogenj, tak spremeni Bog človeka, da je tudi spodoben Bogi. Človek ostane človek, obdrži človeče lastnosti i zednim sprejme bože lastnosti, v omenjenoj meri, ar je človek. Boža lepota odseva v njegovej duši. Zavolo toga je duša spodobna Bogi kak dete materi. Jo Bog tudi lübi, kak mati dete ali kak zaročnik svojo zaročnico. Duša je Bogi tak spodobna, je deležna bože nature, da postane bože dete.

Po pravici se imenuje milost boža svatovsko oblačilo, štero včini človeka vrednoga, da bo smeo iti na večno svatbo. Zato je milost boža za človeka največša sreča, je vse.

Izseljencom v Franciji.

Navodila delavcom, ki za stalno odhajajo v domovino.

Kraljevsko Poslanstvo v Parizi opozarja naše izseljence, ki se vračajo v domovino prek Nemčije, da morajo na nemškoj grani carinikom prijaviti vse penze, ki jih nosijo s sebov, ravnotak penzne čeke i sploh vse naše ali inozemske vrednostne papire. Takši, ki vse to točno prijavijo, potem popunoma mirno potujejo v kraljevino. Šteri pa toga ne včinijo, se izpostavijo

Posledice samovolne prekinitve delavne pogodbe.

Vnogi naši poledelski delavci, ki pridejo v Francijo, gde je že zaposlena njihova družina ali prijatelj, probajo hitro pretrgati delavno pogodbo, da odpotujejo k rodbini i prijateljem v drugom kraju Francije, vüpaajo, da de tam bogši zaslužek.

Takšo prekinitve večinoma delajo sporazumno s poslodavcom, pri šterom so na deli, na te način, da jim delodajalec pri primernoj odškodnini izda odpustnico (certificat libre de tous engagements). Prle je inozemski delavec, ki je bio v Franciji menje kak edno leto, mogao biti nanovo zaposleni pri drugom verti, če je meo takšo odpustnico od prvoga. Zdaj pa zaposlitev inozemskoga delavca, ki nej popunoma zvršo svojo prvo pogodbo, na štero je prišao v Francijo, predstavlja prekršitev, ki jo kaštigajo s tešov penez-nov globov, ki jo določi kazensko sodišče (Tribunal correctionnel) tudi v slučaji, da se prva pogodba pretrga sporazumno s prvom delodajalcem.

Po novom je za razvalavanje delavne pogodbe potrebno, da se to izvrši na sodniški način i da Office de Placement (urad za posređivanje dela) izda takšemi delavci „carte de presentation“ po izvršenoj anketi pri

Odredbe od zaposlitve poprek.

Vnogi naši delavci se še zmerom obračajo na naše konzulate, posebno pa na izseljensko odposlanstvo v Pariz, naj se jim najde nova služba. Dozdaj so naše oblasti to po mogočnosti zadovoljavale. Ali po novih Odredbah Ministrstva dela se s

Odredbe od

Za izdanje i podugšanje carte d'identité je po novom potrebno, da vsaki inozemski delavec mora meti vrejeni svoj potni list. Vsaki naj zato pazi, da bo meo v redi svoj potni list; če je pa što potni list zgübo ali ga pa

Polski kardinal o židovskom pitanji.

Varšavski kardinal nadškof, msgr. Aleksander Kakowski, je nedavno izdao pastirsko pismo, kde se zlasti izjavlja proti modernoj zmoti navuka o rasizmi. Pravi kristijani, naj ne poznajo pojmov „arijec“ i „ne-arijec“.

Dosegamao se ne šteo javno izraziti o židovskom pitanji na Polskom. Pa ne zato, kak da bi ga ne zanimalo, pač pa ne žele zabresti v vrtimec toga pitanja.

Neščemo, da bi tisti, ki menijo židovsko pitanje rešiti z bati i razbijanjem šip po židovskih hišah, izrabili naše besede proti nam. Zdaj pa je prišeo tisti trenutak, kada moramo na

Ka je penez za te svet, to je milost boža za drugi svet. Za penez, pravijo, se vse dobi na tom sveti. Za milost božo se dobi pri Bogi vse. Milost boža se tudi lahko imenuje karta za vstop v nebesa. Što pride ž njov pred oebeska vrata, tomi se bodo odprla.

Zato bi mogla biti vsakšega kristjana prva i zadnja skrb, da žive vsikdar v milosti božoj, to je, da nikdar ne žive v smrtnom grehi.

nevarnosti, da jim nemške oblasti peneze odvzemejo, držeč to za švercanje proti nemškim deviznim predpisom, ki branijo izvoz penez i vrednosti.

Najbole gvüšno je, če pred odhodom peneze pošlejo domo prek štere naše banke v Parizi; da nedo v strahi pred pozvanimi žepari, ki posebno na železnici radi opravljajo svoj poseo.

Prvom delodajalcu.

Poleg toga carte d'identité zdaj valajo samo za tisti département, v šterom je delavci odobrena služba; za prehod v drugi département je potrebno dovoljenje obeh prefektur.

Novi delodajalec mora zbrati sledeće podatke: ime i priimek delavca, njegovo narodnost, naslov, pozvanje, ki njemu je označeno na carte d'identité, številko i den, pod šterim je karta izdana s točnov opombom oblasti départementa, ki je karto izdala, njeno vrednost i trajanje. Z vsemi temi podatki opremleno prošnjo pošle svojemi Office de Placement i v toj prošnji še navede novo mesto dela, vrsto posla i višino plače. Delodajalcov podpis v toj prošnji mora biti službeno overovljen s pečatom državne oblasti (občine ali policijskoga komisarijata) dotičnoga kraja. Gda Office de Placement to prošnjo vugodno reši, izda tozadevno odobrenje (autorisation), ki ga delodajalec pošle svojemi delavci, ki se na podlagi toga predhodno odjavi prle kak ide v novi département.

Šumski delavci, štere njihovi delodajalci premešćajo v druge départemente po lastnoj potrebi, so izvzeti od gornje odredbe.

posređivanjom dela bavi samo Office de Placement, ki ma sedež pri vsakoj prefekturi; sem se naj odzdaj delavci obračajo z vrejenimi papiri i z zadnjim certificatom delodajalca, ki ga mora občina overoviti.

potnih listin.

sploh nema, naj si ga kempre preskrbi pri našem Kraljevskom Poslanstvu v Parizi ali na konzulati v Marseille, Metz ali Lille. Iz kancelarije izseljenskoga odposlanstva v Parizi, No. 4543/1938.

den s svojimi nazori o rasizmi i „krvnoj“ znanosti.

Rasizem je v nasprotju z navuki kršćanstva i tudi s polskov zgodovinov. Iz svojega narodnostnoga i vojaškoga prepričanja ne moremo razmeti, zakaj naj bi bio kakši moški z „arijskim“ imenom, ki ubogomi kmetiči pri küpciji vzeme kožo z glave, kakši dragocenejši element, kak so naši junaški židovski tovariši, šteri so žrtvovali svoje življenje za obrambo Polke i ki so meli v strelskih jarkih uniformo polskih legionarov, dasi bi bili mogli biti v austrijskoj armadi višji častniki ali pa bi bili mogli kde indri mirno i udobno živeti.

Pastirsko pismo varšavskoga cerkvenoga kneza je na Polskom na vse izredno učinkovalo.

Posojilo poplavlencem dovoljeno

Prehranjevalni sreski odbor v Lendavi je na svojoj seji skleno, da prosi brezobrestno posojilo od banovine za tiste poplavlence, ki so na svojih hrambaj trpeli vekši kvar. Na prošnjo g. dr. Klar Franca, nar. poslanca

Slovenski kršćanski delavec.

Nove poslovne knjižice.

Kak smo že poročali, je z 28. septembrom stopila v veljavo odredba (pravilnik), po šteroj se od toga dneva dele slobodno izdajljejo nove poslovne knjižice za delavce i namešćence samo po toj odredbi.

Ta odredba določa, ka po 28. sepjembri ne sme biti nikši delavec ali namešćenec v službi brez poslovne knjižice. Poslovne knjižice izdajljejo za navadne delavce občine, za obrtne delavce obrtna združenja, za trgovske namešćence pa trgovska združenja.

Poslovne knjižice koštajo 10 dinarov i valajo 10 let. Po 10 letih se morajo te knjižice zamenjati.

Pri izdavanji, obnavljanji i zamenjavanji poslovnih knjižic so vse listine i vloge proste takse!

Stare delavske knjižice se morajo zameniti najkesnej do 31. decembra 1939.

Što plača odškodnino?

Večkrat se zgodi, ka vajenec zapusti svoje mesto i svoje zvanje eli pa samo za nekaj časa

zapusti svojega majstra. Majster je na škodi. Što to plača?

Nastane pitanje, če službodajalec (to je majster) slobodno terja odškodnino. Navadno i redno nemre terjati. Izjemoma bi slobodno terjao od zakonitoga zastopnika vajenca (vučenca), če je te zastopnik za to prekinitve službe eli ukinitve odgovoren. Če bi pa bio vajenec že punoleten, bi pa slobodno od njega terjao, če je vajenec kriv, ka se je pogodba med njim i majstrom razdrila.

Ravnotak pa slobodno tudi vajenec terja od majstra (delodajalca) odškodnino, če je majster kršo važne določbe pogodbe eli pa če je to napravio njegov zastopnik eli član njegove družine. Odškodnino slobodno vajenec terja tudi, če je majster prišeo v lažni konkurz i je ne meo dva meseca zastopnika, kak je to predpisano. Ravnotak, če bi delodajalec (majster) ne spunjava dužnosti, ki jih je po pogodbi dužen spunjavati eli pa če bi grdo ravnao z vajencom.

DELAJSKE NOVICE.

Delavski azil v Soboti obhaja obletnico svojega obstoja. Delavski azil je nekakši delavski dom v Soboti. V tom prvom leti je prenočilo v aizili 1247 oseb. Ta ustanova je za naše delavce velkoga pomena. Tü dobi lahko vsakši najfalejšje pa čisto prenočišće za 4 dinare. V aizili je vsakšemi prenočevalci na razpolago tudi kopel, ka se lahko skople. Azil podpira občina. Prenočavle pa lahko v aizili vsakši, ne samo delavec, ar je azil javna ustanova.

ZZD v Soboti lepo napredjuje. Njena naloga v prišestnih tjednaj bo ta, ka poskrbi, ka de se spunjavala odredba od minimalnih plač. Pri nas so najmre tak slabe razmere med delavstvom, ka naši tovarnarje ne pla-

čüjejo nanč najmenjših plač, kak je po banskoj odredbi zapovedano. Zračunano je, ka so delavke samo v jednoj našoj tovarni zgübile na plači (ar se ne spunjavala odredba od minimalnih plač) 360.000 dinarov. Za nadvöre (štere so njim izplačane s 50% poviškom) zgübiyo vsakši mesec poprek 46.000 dinarov.

Zavolo svetovnih dogodkov so v Franciji v krajih, ki so na meji proti Nemčiji, v preminocem meseci spraznili nešterne fabrike i druge naprave. Delavci so tak zgübili delo i zaslužek. Tüdi naši delavci so bili prizadeti i so se začnoli vraćati domo. Zdaj je opet vse mirno i se je delo na novo začnolo.

Nove takse na pošti.

Od 1. oktobra je vpelana nova taksa pri plačüvanji potom poštnih nakaznic i čekovnih položnic. Pri plačüvanji po nakaznici se plaća taksa: do 50- din 1-50 din. Od 50 do 100 din 2-50 din. Od 100 do 250 din 3-50 din. Od 250 do 500 din 4-50 din. Od 500 do 750 din 5-50 din. Od 750 do 1000 din 6-50 din. Od 1000 do 1500 din 7-50 din. Od 1500 do 2000 din 8-50 din. Od 2000 do 2500 din 9-50 din. Od 2500 do 3000 din 9-50 din. Od 3000 do 3500 din 10-50 din. Od 3500 do

4000 din 10-50 din. Od 4000 do 4500 din 11-50 din. Od 4500 do 5000 din 11-50 din.

Pri plačüvanji potom položnic: do 100 din 50 par. Od 100 do 250 din 75 par. Od 250 do 500 din 1-50 par. Od 500 do 1000 din 1-50 par. Od 1000 do 2500 din 2-50 par. Od 2500 do 5000 din 2-50 par. Od 5000 do 10000 din 3-50 par. Od 10000 do 25000 din 4-50 par. Od 25000 do 50000 din 5-50 par. Od 50000 do 100000 din 6-50 par. Za vsakih nadaljih 100000 din 1-50 par. Za vsakih 100000 din 1-50 par.

Kak propadajo zgodovinski spomeniki v Rusiji.

Sovjetski list „Izvestija“ piše 26. avgusta t. l., kak propadajo zgodovinski spomeniki. V Vladimiri na Kljasni, pravi list, je vnogo spomenikov Vladimira Suzdala, kak Uspenska katedrala, štero je v 12. stoletji zozidao Andrej Bogoljubski, Zlata vrata, Dimitrijevska katedrala. Ali me-

stne oblasti se ne brigajo, da bi se tej spomeniki občüvali. V Dimitrijevskoj katedrali so skla-jena drva, Uspenska katedrala je spremenjena v skladišće. Zadnji čas je, da se kaj včini, da se tej spomeniki ne vničijo. — Iz toga slučajja se vidi, kak gledajo Sovjeti na kulturo.

Slovaki so dobili samoupravo.

Dr. Hodža Milan je sestavo načrt za samoupravo Slovaške i zednim tudi sestavo dr. Tiso prvo slovaško vladu. Dr. Tiso je duhovnik, pristaš stranke Hlinkke. Slovaška vlada zahteva mednarodno varstva za meje Slo-

vaške, lastne finance i lastno vojsko. S Čehi šće meti samo skupno ednoga predsednika.

Nova vlada na Češkom.

General Sirovy je sestavo novo češkoslovaško vladu, v šteroj so tudi zastopani Ruteni i Slovaki.

Češka vlada proti komunistom

Ostre odredbe so izdane proti komunistom na Češkom. Njihova tiskarna v Pragi je zaprta i zapečatena. Njihovo glasilo „Rode Pravo“ ne sme več izhajati. Naskori se razpusti tudi komunistična stranka i Češka ne bo več davala komunističnim prbežancem strehe.

Vogri v Komaromi.

Češka vojska se je potegnola iz Komarna nazaj i so mesto z velikim navdušenjem zasedli Madjari. Zatem so pa znova Čehi zasedli varoš.

Koliko je zgubila Češka.

Nemci so edno petino češke zemle zasedli, jako bogate kraje, celo takšne kraje, gde so Čehi prebivali. V Nemčijo pride na te način 800 jezero Čehov. Se zna, to ne krivica pri velikih državah, samo to je krivica, če so Čehi Nemce meli. Ar so Nemci celo več zemle zasedli, kak je bilo določeno v Müncheni, se ne bo vršilo glasovanji v nešterih krajaj Češke, nego Nemci tistih krajov ostanejo v Češkoj.

Podkarpatska Rusija.

Ta pokrajina, odcepljena od bivše Vojvodine, ma 700 jezero prebivalcov Rusinov. Ti bi mogli dobiti pod Češkov, kama so spadnoli po mirovnih pogodbah, samoupravo. A ne so je. Zdaj se za nje potegujejo Polaki i Vogri, ka bi tak tevi državi meli skupne meje. A velike države, med njimi tudi Nemčija i Italija sta proti tomi. Sami Rusini so tudi ne šteli biti niti pod Madjarsko, niti pod Polsko, nego so ostali pod Češkov i so dobili istotak kak Slovaki svojo aotonomijo.

Odgovornost občin za škode, včinjene zavolo strankarske pripadnosti.

Na Hrvatskom, pa tudi v Sloveniji so bili primeri, da so komi posekali sadoveno drevje, gorice ali napravili druge kvare gotovih strank ljudje iz sovraštva, zakaj neso ti poškodovanci bili v njihovo stranki. Naj naša vlada napravi konec tem krivicam, je izdala odredbo, ki ma zakonsko moč, da za vse takšne poškodbe je odgovorna občina. Odškodnina se pa mora zahtevati v dvema mesecoma po včinjenom kviri.

Slovaška vlada je razpustila komunistično stranko.

Prvo delo slovaške vlade je bilo to, da je razpustila komunistično stranko i prepovedala vso njeno delovanje na Slovaškom. To pa zato, ar so komunisti v prvotni vrsti krivi nesreče Čehoslovaške.

Bog i narod.

To je geslo slovaške vlade, s tem geslom pozivlje na delo ves slovaški narod dr. Tiso, predsednik vlade, ki je svoj govor dokončao z etimi rečmi: „Dragi slovaški narod. Malo državo mammo, a ta država je naša. Pri deli za njo naj nam Bog pomaga.“ Pravi krščanski program.

Pogajanje z Madjari.

V Komaromi se pogajao dr. Tiso predsednik slovaške vlade z Madjari, štere kraje bi Slovaška odstopila Madjarom i kakše pravice bi dobili Madjari, ki na Slovaškom ostanejo. Dr. Tiso tečas ne razpusti vojske, dokeč do se pogajanja vršila. Što bi to mislo pred par leti, da se bodo zavrženi „Tóti“, šterim Vogri niti slovaške sred. šole neso šteli dovoliti, kak lastniki lastne države pogajali s temi. Bog pač ponizne povišava.

Slovaška zastava na Hlinkovom grobi.

Slovaki so pokrili grob svojega pokojnoga voditelja Hlinka z zastavom Slovaške, na štere sredini se blišči križ. Križ, trpljenje Hlinkovo je spravilo sloboščino Slovaškoj, zato je prišlo križ na zastavo, križ, ki pomeni vero v Kristuša, z šterov se je Hlinka borio za svoj narod. Poleg zastave so na grob položili tudi ustavo avtonomne Slovaške.

Volitve decembra 11-ga.

Volitve v našoj državi bodo 11. decembra. Parlament je razpuščen. Novi se sestane jan. 16. i. 1939.

Novi ministri v vladi dr. Stojadinovića.

Od Njeg. Vel. Kralja sta postavljena za ministra Svetislav Hodjera, brez listnice i Meštovič Anton za telovno vzgojo.

Kobilje dobilo — ekspozituro.

Kobiljančari smo doživeli veliko veselje. Cerkvena oblast je uslišala našo davno i iskreno prošnjo i je dovolila, da se je na Kobilji ustanovila ekspozitura. S 1. okt. so k nam premeščeni za ekspozituro g. kaplan Koren Ivan. Prek 300 let smo čakali v Kobilji na svojega duhovnika. Ves te čas smo mi i naši predniki bili daleč v Bogojino, zadnjih 100 let pa v Dobrovnik v faro. Nepopisno je, kelko je to truda, kelko trpljenja, da smo tak dugo hodili edno ali dve vóri daleč vsako nedelo k meši, v lepom i v grdom vremeni, v dežji i snegi. Što preste vse tiste stopaje, ki smo je napravili mi i naši pokojni starci v farno cerkev i nazaj? Zato se pa mi vsi zavedamo veličine toga veseloga dogodka, ki se nam ga je Bog dao včakati.

Sprejem.

Za sprejem našega novoga duhovnika smo se kobiljančarje lepo pripravili. Dekle i dečki so lepo okrasili cerkev i postavili krasen slavalok pri vhodu v ves. Na den sprejema smo se vsi, stari i mladi, moški, ženske i deca, zbrali pri našem cintori i pričakivali prihod našega g. duhovnika. Postavili smo se v četrterored, ar smo šteli pokazati, ka je pri nas red i disciplina doma. Ob 4. vóri so se pripelali naš g. duhovnik Koren Ivan v spremstvu g. dekana Jerić Ivana i domačega g. župnika Lejko Štefana. Z nami vkup so potem med spevanjem naših lepih starih domačih pesmi odkorakali proti vesi, gde so pri vhodu v ves ob slavaloki čakala šolska deca, veški starešina i zastopniki društev.

Pozdravi.

Šolska deca so s cvetjem obsipala g. svojega novoga verovučitelja, nato njem je pa šolski pevski zbor pod vodstvom g. šol. upravitelja Novaka zaspeval eno pesem, ki se je nadaljevala z deklaracijov šolarke Kerčmar Marije. Za tem je kak prvi pozdravo novoga duhovnika veški starešina Györek Franc, ki je izrazo veliko veselje nad prihodom duhovnika v ves. Povedao je, da je duhovnik velkoga pomena ne samo v verskom pogledi, nego tudi v vsej drugi pogledaj, vej ž njim prihaja šolani človek v ves. Omeno je, da si v začetki nismo bili vsi edini gledoč na ekspozituro, zdaj smo se pa med seboj spoznamili i on zdaj sme v istini pozdraviti našega novoga duhovnika v imeni vseh občanov.

Nato je bio pozdrav šolara Britvič Pavla, ki je pozdravo g. duhovnika v imeni šole kak novoga g. verovučitelja. Zatem je bio pozdrav predsednika Prosv. društva Lopert Petra, ki je izrazo v imeni društva veliko veselje nad prihodom duhovnika, vej je duhovnik duša vsakega kat. Prosvetnoga društva. Sledio je pozdrav zastopnika gasilcov Berden Pavla.

Nazadnje je pozdravo v imeni mladine novodošloga duhovnika predsednik Fantovskega odseka Miholič Štefan, ki je v navdušenom i toplom govoru izrazo veliko veselje mladine, ki se gotovo najbolje veseli toga dogodka, ki smo ga po 340 letaj dočakali. Kobilje je že melo skoro 400 let svojgo faro. Zdaj smo pa dobili duhovnika v ves. To je znamenje našega napredka. Naša mladina ide naprej. Napredujemo v društvenom pogledi, v kulturnom i gospodarskom pogledi. Ali podlaga pravoga napredka je globoka katoličanska vernost i to šče naša mladina. Prava sreča se gradi na tom. Brez vere ne napredka. Zato mladi šče posebi veselo pozdravljajo duhovnika v svojoj sredi.

Zahvala.

Nato se je akademik Berden Pavel v imeni vseh večšarov zahvalo Prevzvišenom g. püš-

Glasi iz Slovenske krajine.

Prosimo odgovor od naročnikov v Franciji. Meseca julija smo dobili pod naslovom M. Benoit 60/75 din. Ne pa bilo zabeleženo, što je te peneze poslal, da znamo obračunati.

Podpora na spomin 25 letnice Novin. G. Milač Simon, profesor v Maribori, je poslal 50 din podpore na spomin 25 letnice Novin, šterih svečanosti se zavolo službenih opravil ne mogo vdeležiti. Za siromaškim naročnikom poklonjeno podporo se g. profesor pač toplo zahvalimo.

Premeščen je komandir črensovske žandarske stanice g. Franjo Gorišek v Krušje, Vardarska banovina. Na njegovo mesto je imenovan narednik g. Plešnar Anton. Gda g. Plešnari želemo, da se dobro počuti med nami, se g. Goriški zahvalimo za vso lübezen, štero je kazao ves čas do našega kraja. Ves naš narod njemi žele srečno pot i vse dobro na novom mestu.

G. dr. Branko Lukman, ban. zdravnik v G. Lendavi si je dao napelati v svojo hišo telefon, ki se ga lahko poslužijo vsi, ki potrebujejo zdravnika ali živinozdravnika, ki stanuje v istoj hiši.

Živinozdravnik v G. Lendavi. Banovina je vgodila že davnim želam Goričkoga s tem, da je nastavila v G. Lendavi banovinskoga zdravnika g. Plantariča, ki ie že nastopo službo. S tem je pomagano mnogim gospodarom, šterim ne bo več trbelo zvati živinozdravnika iz M. Sobot, ka je bilo zavolo oddaljenosti večkrat nemogoče. G. živinozdravnik stanuje v hiši g. ban. zdravnika dr. Lukmana.

Župnijski izpit. Preminoči teden sta v Maribori v bogoslovji napravila župnijski izpit gg. kaplana Halas Daniel iz D. Lendave i Koren Ivan iz Dobrovnika. To se pravi, ka zdaj mata pravico prositi faro, če gde kakši župnik vmerjejo ali odidejo inan. Čestitamo.

Zahvala. Toplo se zahvalim vsem, ki so mi ob priliki godovna pozdrave pošilali. — Franc Kerec, šef borze dela v M. Soboti.

Črensovci. Prosvetno društvo v Črensovcih, bo melo v nedelo 23. oktobra 1938. po večernici svoj redni letni občni zbor, s sledečim dnevnim redom: 1.

peki za to, da so našo prošnjo po ekspozituri z razumevanjem sprijali i tak hitro rešili. G. dekan Jerić so obečali, da Prevzvišenom izročijo našo zahvalo. Zahvalili smo se tudi g. dekani Jerići za njihovo prizadevanje i trud, s šterim so nam pomagali pri dosegu toga srečnoga dneva. Brez njih ne bi prišli tak hitro do cila. Zahvalili smo se g. domačemi župniki Lejki, ki so nas v našoj prošnji podpirali. Zahvalili smo se tudi g. kaplani Koreni, posebno, da so s takšim veseljem prišli med nas kak dušni pastir. Zahvalili smo se nazadnje vsem, ki so se doma trudili za ekspozituro i za pripravo dostojnoga sprejema.

V cerkvi.

V dugom i lepom sprevodi smo odišli v cerkev, gde so g. dekan Jerić v lepoj predgi razložili pomen toga velkoga dogodka, gda prihaja duhovnik i ž njim Gospod Jezuš v ves. Zatem so bile slovesne večernice, pri šterih je gremela do nebes naša zahvalna pesem za takšo veliko dobroto, ki smo se je včakali. Vej je to mejnik v zgodovini naše vesi! Ž njim se začne v njoj nova, lepša stran i Bog daj, da bi bile vse naslednje čiduže lepše i lepše.

Čitanje zapisnika zadnjega občnoga zbora. 2. Poročilo odbor. 4. Sprememba pravil. 5. Predlogi. 6. Slučajnosti. Vabijo se vsi člani, da se občnoga zbora za gotovo vdeležijo.

Bratva v lendavskih gorica se je redno začnola v ponedelk 10. t. m. Neštérni pa so že ov teden brali. Dosta grozdja je zgnijilo, ka pa ostalo ne ravno sladko. Okoli 14 stopinj sladkorja ma. Neštérni dobijo ednok več kak lani.

Strelajo! V ponedelk so se brači v lendavskih gorica zasagali, gda so začuli strelanje i klenkanje zvona. Mislili so, ka so Madžari vdrli prek meje. Pa je bila samo obrambna vaja proti zračnomi napadi.

Polančari jako težko čakajo svojoga prvoga g. župnika. Vnogo je spitanja, što bode i kda pridejo. Mi Polančarom, ki so znani kak dobri krščeniki, priporočamo, naj mirno čakajo i naj to pitanje popunoma Bogi zročijo. Koga Bog šče meti v Polani za župnika, tisti bo tam župnik. Zato pa prosite Boga, da Vam pošle dobrega gospoda, ki do vas vodili po poti zveličanja.

Pozdrav domačim kraji! Ti prekrasna Slovenska Krajina, sprejmi najlepše pozdrave od svojih sinov i hčerk, od nas sezonskih delavcov, nahajajočih se na državnom dobrom „Belji“ na Kneževi. Izvolite sprejmiti posebno naše iskrene pozdrave vi, preč. g. Klekl! Naj vam bo najlepša prisrčna zahvala od nas vseh na pozdravih, štere ste nam poslali po preč. g. Horvat Franci, župniki v Dolencih, šteri so nas obiskali. Sprejmite naše iskrene pozdrave tudi preč. g. župnik Horvat Franc v Dolencih. Tem potom vam iskreno najlepšo prisrčno zahvalo izrazimo za vaš trud i lübezen, štero ste nam izkazali med kratkim bivanjem med nami. Čast nam je pozdraviti tudi g. Novak Franca, tajnika naše organizacije, šteri nas je tudi pred kratkim obiskao. Pozdravljamo tudi uradnike borze dela z g. šefom Kerecom. Še posebi pa pozdravljamo nar. poslanca g. Benko Jožefa. Nam kak sezonskim delavcom se nam godi tak, kak je že v takšem mestu navadno. Samo, da med nami nega bratske lübezni, nemamo edinstva. Naj nas samo varje i naj nam pomaga Bog, pride že tudi tisti veseli

čas, kda bomo jemali slovo od Baranje. Približava se jesenski raj i tudi mi se vernemo v svoj rojstni kraj! — Cifer Ludvik i ostali sezon. delavci na Kneževi.

Edino „Zveličajoče“ Novine pišejo. Pod tem naslovom se obregne Duševni list v 9. št. od 20. aug. v Kristušov katoličanski navuk. V „Nedeli“ Novin vsaki teden en katoličanski duhovnik razloži navuk katoličanske Cerkve, ki ga je glaslo Kristuša. Po Kristušovom navuki, ki ga glasi edino katoličanska Cerkve, je samo edna vera prava i to je katoličanska. Vse druge so po tom navuki krive. Vsaka vera lejkoma kaj istine v sebi, na priliko, ka je Kristuš odrešenik, ka je eden Bog v trej osebah itd., a vera kak takša v celoti vzeta je pa kriva po Kristušovom navuki vsaka zvün katoličanske. Krivo vero je glaslo zato Luter, Kalvin, Zvingli i drugi i je tak luteranska vera kriva vera, čeravno ma neštérne verske istine iste kak katoličanska, vseh pa ne pripoznava. Krivi prorocke so bili, so i bodo, to je Kristuš pravo i katoličanska Cerkve jedina je pozvana, ar jo vodi sv. Duh Bog, da določi, što so tej krivi prorocke. Mi to verjemo, mi to glasimo, se komi vidi ali ne. Drage vole vzememo na sebe sramotenje „Duševnoga lista“: „Z nore lükne novi veter piše“. Kristuša so tudi za norca meli pokvarjenci. Njegovo usodo radi delimo za njegovo pravico. Katoličanska Cerkve nikdar ne obsodila i ne obsoja nemškoga naroda, nego krivi navuk od plemena i krvi, zato je „Duševnoga lista“ trditev tembole krivična, da nas ogrizavle, ka nemški narod obsojamo. Gotovi ljudje se veselijo, da mejijo na nemško državo, šteroj se ščejo pomititi s takšimi napadi.

Delavcom na znanje! Vse pritožbe glede težkoč pri pošiljanji penez kak tudi glede drugih nedostatkov, ki so je delavci iz Nemčije poslali Zvezi poljedelskih delavcov i g. Kereci v Soboti, so bile prevedene i taki odposlane na merodajno mesto v nadalno rešitev. — Zveza poljedelskih delavcev.

Sobota jako napreduje. Poleg vnogo modernih hiš, štere so se zdaj zozidali i štere se ešče zidajo, je v deli Trgovski dom, šteri bo stao poleg delavskoga doma. Ta zidina bo tudi edna od tej najmodernejših hiš v Soboti. Občina je lansko leto dala vözbetonerati Aleksandrovo cesto. Sobota vdbala od dneva do dneva vsigdar lepše lice, tak, da de pomali resan izgledala kak varaš. V tom pogledi ide največja pohvala župani g. Hartneri, ki se vnogo trüdi, da naj Sobota dobi resan novo lice i pri tom pride do zaslužka vnogo delavcov.

Črensovci. V nedelo 16. oktobra se vrši v Črensovcih v Našem domi celodnevni tečaj za gasilce lendavskoga sreza, ki ga priredi gasilska zajednica Dravske banovine. Predavatelje so gospodje iz Ljubljane. Gasilci vabljani.

Kobilje. Zadnji čas se prinas tudi razširja slinavka. Prenesla se je iz Dobrovnika, gde je skoro vsa živina zbežala. Sreča, da nas je ta nevolá nejprle doletela. Zdaj so najmre jesenska polska deta z vekšega že opravljena. — V nedelo si je potro nogo otrok Peceli Petra. Igrao se je pri branaj, ki so se na njega prevrgle. V Soboti so njemi djali nogo v gips i je zdaj že doma.

Ogenj. Pri Šimonka Janošu v Dugoj vesi je zgorela štala z gumlov okt. 11.

Renkovci. Preminočo nedelo so blagoslovi pri nas lepi križ preč. g. Jerić Ivan, dekan. Križ je dao Koren Joško gorpostaviti. Križ je popolnoma novi, samo telo je staro i prava umeinitna.

"HIZICKI DOMAGOJ"

Prša Štefan, Bussy Letrée. Preč. g. urednik! Hvalen Jezus i Marija. Najprle vas prav srčno pozdravim i vam želim zdravje od Boga i lube Matere Marije, ki naj vas vodi i poplača vaše trude, štere nosite za nas, ki smo raztepeni v tujini. Oh, kelkokrat si zdehnemo za mili dom i drago domovino. Da bi že skoro mogli tam prebivati i svoje dni uživati! Kak težko nam je, šteri nemremo Bogi služiti, ki smo prišli med maloverne, zablojene ludi. Ali vupajmo se, da tudi za nas pridejo boljši časi. Šče ednok vas, preč. g. urednik, prsrčno pozdravim. Pozdravim tudi svoje domače i rojstno ves M. Polano. — Pozdrav pošila tudi moj pajdaš Benkovič Rudolf iz Bogojine.

Kochar Ernest à Oiserny. Preč. g. urednik! Oglasim se vam: Hvalen Jezus i vas najlepše pozdravljam iz mojega novoga mesta. Pozdravljam tudi svoje starše, prijatele, ki so raztepeni po sveti, posebno pa svojo rojstno ves Vučo Gomilo. Pozdrave vam pošila tudi moj brat Geza.

Gjörök Marija, aux Dravaux. Hvaljen Jezus i Marija, s temi rečmi vas pozdravim, prečastiti g. urednik. Lepo se vam zahvalim na naših Novinah, ki mi prinašajo teliko veselja v hladno tujino.

Škafar Matjaš à Cartigny. Prečastiti g. urednik! Prav srčno vas pozdravljam iz hladne tujine. Naznanim vam, da se nam tu ne godi najbolje: plača je slaba, živež pa dragi, mast je dragša 3 fr. pri kili. Ali vupamo se, da tudi za nas pride čas, da pride mo nazaj v lubo domovino. — Šče ednok vas v imeni Jezusa i Marije pozdravim i ravno tak g. župnika i g. kaplana, svoje domače v Žižkaj i celo Slovensko Krajino.

Kotnjek Marta, Angouleme. Preč. g. urednik i duhovni oča! Hvaljen Jezus i Marija, s temi božimi rečmi se vam oprvim oglasim iz tujine i vas pozdravim v presvetom Srci Jezusovom. Prav toplo se vam zahvaljujem na rednom pošiljanji Novin i M. Lista, šteriva sta mi na veliko veselje, krepita me na duši v toj hladnoj tujini. Bog daj, da bi je vi, g. urednik, še duga leta vreljvali, ar brez tej lepij listov žmetno ostane vsaki izseljenec veren Bogi i domovini, pa našoj, či glij siromaškoj, pa vseedno veseloj Slov. Krajini. V tujini smo komaj spoznali, kakši dragoceni zaklad je domovina, ka so starši i vsi, ki tam prebivale. Dosta čtem v Novinaj, kak so edni izseljenci srečni, kak se zbirajo okoli izseljeniškoga duhovnika g. Camplina, ge si očistijo duše i dobijo tolažbo. Jaz pa ne vem, če bom tak srečna, da me dosegne to veliko veselje, po šterom tak hrepenim i tudi molim za to. Zdaj vas šče pa ednok prav iz srca pozdravim, preč. g. urednik, ravno tak upravo Novin. Pozdravim tudi svoje starše, brate, sestre, celo polansko faro, posebno mladino i celo Slovensko Krajino.

Jeneš Marija, Vailly. Preč. g. urednik! V začetki mojega pisanja se vam oglasim: Hvalen bojd Jezus Kristuš. Kristuš i njegova luba Mati Marija. Zatem vas pa prav lepo pozdravim i vam želim lubo zdravje od Gospodnoga Boga i od svojega srca. Lepo se vam zahvalim na rednom pošiljanji naših listov, štere dobim že vsikdar v soboto, včasih pa v nedelo. Vsikdar sam jako vesela, kda je v roke dobim. Naznanim vam tudi, da sam bila na božoj poti. Z motorom smo se vozili 45 km daleč. Boža služba je bila pod milim nebom. Popoldne pa so bile večernice z jako lepo popevanimi litanijami Matere Bože. Tu je že stara boža pot, cerkev je v vlogi postavljena. Tu se je najprej večkrat prikazala Devica Marija. Bilo je že več čudežnih ozdravljenj, ka svedočijo vnogi kepi, kupljeni v zahvalo, pa tudi kanke, štere so ozdravljeni pustili tu. V cerkvi je tudi grobnica župnika, ki so dali zidati to cerkev. Zdaj vas pa šče ednok prav lepo pozdravim. Pozdrave vam pošilajo tudi: **Vegič Mihal i Jeneš Martin** iz Odranec, **Horvat Marija** iz Nedelice, **Vučko Marija** iz G. Bistrice. Pozdravljamo svoje domače, botrino, rodbino i celo Slov. Krajino.

Anton Bokan, Bosby, Nemčija. Cenjeni g. urednik! Dovolite, da se tudi jaz oglasim v Novinaj, štere vsaki teden tak težko pričakujem. Posebno sam se razveselo lepe številke ob priliki proslave 25 letnice Novin i 20 letnice osvobojenja Slov. Krajine. V toj številki je tak lepo napisano, v kak težkij okolnostaj so se rodile vaše Novine i dosegnole svoj cio: združile so sinove i hčere Slovenske Krajine. Za 20 letnico osvobojenja smo se lepoj proslavi v duhi pridružili tudi mi izseljenci v Nemčiji. Mi smo tudi verni sinovje Jugoslavije. Ar ne smo mogli biti

Pred 20 leti.

Hodil je po vasi, včasih šel na gomajne, kjer so se zbirali tudi drugi, iskal za neizstreljenimi patrni, ki so jih vojaki prinesli s seboj in jih kjerkoli pustili, da so jih potem otroci pobirali, se z njimi igrali in streljali nezavedajoč se nevarnosti, v katero se s tem spravljalj sami sebe. Medtem se je vrnil brat ves vojaško opravljen, celo puško je prinesel od vojske.

Peter ga je sprejel z veseljem in radovednostjo, ki je v njem vrtala ves čas, odkar so se začeli zadnji razburiljivi dogodki. In tisti dan je ostal doma. V bratovem prihodu je našel mnogo zanimivosti. Ogledal si je puško od vseh strani, jo poštehtal — bila je zelo težka — celo pomeril in sprožil jo je večkrat, toda brata ni mogel pregovoriti, da bi jo nabil in bi streljala. Sklenil je, da bo poskusil, ko bo sam doma, a brat je puško vzel in jo skril. Potem mu spet ni preostalo drugega, kot da s tovariši stika po vasi.

Bil je lep novemberski dan.

Denar, sveta vladar!...

Resničnost teh besed se vidi zlasti takrat, ko človek nujno potrebuje denar, a ga nima.

Denar rabimo dan za dnem, a ob gotovih prilikah je naravnost neobhodno potreben. Poglejmo tri take slučaje.

Ko stopita fant ali dekle v zakonski stan, njima je denar neobhodno potreben za začetek družinskega življenja. Če njima starši lahko dajo doto, sta rešena skrbi, če pa ni dote in prihrankov, se začno hudi časi. Za ta primer je edina rešitev zavarovanje „Karitas“, ki zavaruje doto.

V starosti je človek revež, ker ne more delati in si preskrbeti vsakdanjega kruha. Če poleg tega tudi nima dobrih svojcev, ki bi z ljubeznijo skrbeli zanj, je dvojni revež. Rešitev zanj je v tem, če si preskrbi pomoč na stara leta. Tako pomoč najde pri zavarovanju „Karitas“, ki zavaruje starostno preskrbo.

Neobhodno je potreben denar v hiši ob smrti družinskega člana. V tisoč in tisoč slučajih vidimo, kako reveži so ljudje ob taki priliki, ker nimajo niti toliko, da bi krili pogrebne stroške. Krivi so večinoma sami, ker se niso preskrbeli za ta slučaj. Nekaj denarja si namreč vsakdo lahko preskrbi za slučaj smrti in sicer na ta način, da se pri „Karitas“ zavaruje za slučaj smrti.

Ne odlašajte! Čim prej se obrnite na zastopnike ali na vodstvo Karitas v Mariboru (Orožnova u. 8.) in se zavarujte. Zastopnika za Slov. krajino sta: **Jožica Skalar** v M. Soboti in **Zver Jožef**, tajnik posojilnice v Črensovcih.

Službena naznanila

Gnojite zemljišča z apnenim prahom!

Na vseh naših zemljiščih se opaža, da so iz leta v leto pridečki na njih vedno manjši in tudi slabši. To pa je pripisovati predvsem pomanjkanju rudninske hrane v naših zemljah. Pri povečanju gnojenja z rudninskimi gnojili se bo povečal tudi pridelek na teh zemljiščih. Predvsem primanjkuje naši zemlji apna, kateri se stalno izpira z vodo iz tal. Gnojenje z apnom poboljša pa zrahlija zemljo ter da boljši in večji pridelek. Eno najboljših in najcenejših apnenih gnojil je apnenih prah. Žgano apno v prahu je najprimernejše trositi v jeseni na preorano njivo ob suhem vremenu. Trosi se z roko ali pa s strojem za trošenje umetnih gnojil. Žgano apno v kosih, pa se mora preje pogasiti z vodo samo toliko, da se kosi razdrobe v manjše

navzoči i ne smo mogli zažgati kresov kak vi, dragi rojaki doma, smo se spomnili v molitvi svoje domovine. V naših srcaj gori kres i bo goro do naše smrti. Želimo vam, g. urednik, obilo božega blagoslova, i da bi dočakali zlati jubilej naših Novin. V te namen molimo, da vas občuva dober Bog še duga leta pri zdravji, da vodite svoj narod prek vaših Novin.

koščke, katere takoj potrosimo. Žgano apno v prahu ne smemo trositi pred setvijo, ker bi škodovalo kalenju, pa tudi ne poleti ali spomladi na rasteče rastline, ker jih rado požge. Trošenje apnenega prahu po travnikih in pašnikih je tudi najprimernejše v jeseni, vsekakor pa pred snegom. Posebno se priporoča trositi apneni prah po vlažnih travnikih, na katerih raste slaba kislja krma. Opozorjamo pa kmetovalce, da se ne sme trositi apna istočasno s hlevskim gnojem ali gnojnicjo, tudi ne z amonjakom, superfosfatom ali kostno moko. Pri takem nepravilnem načinu uporabe apna, se izgubi za rastline mnogo dušika in drugih hranilnih snovi. Na 1 oral zemljišča se potrosi za dobo 4 let 400—1000 kg apnenega prahu. Na peščenih zemljah se trosi manjše količine (250—500 kg) na zelo težki zemlji pa večje količine (400 kg po 1 oralu). Na pobudo srez. kmet. odbora bo tuk. srez. načelstvo letošnjo jesen nabavilo za vse občine v srezu večje množine apnenega prahu za gnojenje. Po najugodnejši ponudbi bodo dobavili prvovrsten, suhi apneni prah po ceni 12 din za 100 kg in to franko do željez. postaje Beltinci, odnosno D. Lendava.

Ker je napočil čas za posipanje apnenega prahu po preoranih njivah in travnikih, je potrebno to delo čimprej izvršiti. V svojem delokrogu bodo občine popisale prosilce. Ker je akcija za nabavo apnenega prahu izredne važnosti za vse kmetovalce, naj jih čimveč nabavi apno. Vse kmetijske organizacije naj vlagajo prijave za nabavo preko pristojnih občin.

Sreski ref. Lendava.

Na razstavišču Mariborskega tedna so vzbujali veliko pozornost in zanimanje ročni brzopletilni stroji „ANOS“, ki so bili letos prvič razstavljeni. „ANOS“ brzopletilni stroj je na ročni pogon, zato ga lahko kupi vsaka oseba in vsaka družina v mestu in na deželi in sploh tudi v vsakem kraju, kjer še ni elektrike. Na ta ročni pletilni stroj se lahko izdelujejo nogavice, šali, kolenice, dokolenke, sviterji, jopice, kopalne in otroške obleke, rokavice, žemperji, zaplestnice, čepice, telovniki, puloverji, oprsniki, životniki, ovratnice itd. Tvrška „ANOS“ v Mariboru, Orožnova ulica 6, ki je domača tvrška, nauči vsakega kupca stroja brezplačno pletiti vse vrste pletenine in daje tudi volno in drug material vsakemu kupcu v izdelavo ter na ta način nudi stalen zaslužek doma v vsakem vremenu, pozimi in poleti. Brezposelnim in družinam s pomanjkanjem zadostnega dela in zaslužka se nudi eksistenca in dober postranski zaslužek. Opozorjamo na oglase v našem listu!

IZMENJAVAM vsa oljna semena kakor tikveno, sunčeno in repično po najvišji %. **Albin Sagadin.** trgovina, Beltinci. 3

Pošta.

Na znanje Odrančarki. Tista duša iz Odranec, ki je prosila, naj se francoska molitev, ki se nahaja na podobici sv. Male Terezike, prestavi v slovenščino, — se oprosi, ka pride po to molitvico na uredništvo Novin. — **Lebar Ignac, à Monchy.** Sprejeli 139 din. Na koj je višek poslani? — **Copot Gusti, Bois de Fanny.** Sprejeli 18 din. — **Bokan Vilmoš, Dolič 74.** Odgovori nam, gde si bio prle i kakši naslov si meo.

CENE.

Penezl. Holandski ranjški 24 din, nemška marka 17-60 din uradni tečaj, v zasebnoj kúpiči le 14 din, švicarski frank 10 din, angleški funt 212 din, amerianski dolar 43-50 din, francoski frank 1-17 din, taljanska lira 2-34 D.

Živina. telice 1. vrste 5 din, 2. vrste 4 din, krave 3 din, teoci 1. vrste 5-50, 2. vrste 4-50 din, svinje pršutariče 6 din za 1 kg žive teže.

Meso. Govedina 1. vrste 10—12 din, 2. vrsta 8—10 din, svinjsko meso 14 din, slanina 15—16 din, svinjska mast 18 din za 1 kg. K o ž e (sirove): govenske 9 din, teleče 10 din, svinjske 8 din za 1 kg. — Čisti med 16 din 1 kg.

Zrnje. Pšenica 160 din, ječmen 120 din, žito 130 din, kukarica 100 din, graj 150—250 din, krumpelj 55 din za 100 kg.

2500.- Din.
rabite, da zaslužite
1000.- Din.
mesečno doma
Pišite: „ANOS“ Maribor

Dobro ohranjen

GLASOVIR,

svetovne znamke

„Bucht-Schüler-Bösendorfer“ se po ugodni ceni proda. Informacije v trgovini SEVER LENDAVA.

Uprava veleposestva Hartner v Gor. Lendavi prodaja iz svojega skladišča v Murski Soboti

prvovrstna bukova drva,
m³ za Din 110.-
postavljena na dom. 2

Stavbeni les, žagan,
suhi za ruše, čakature in drugo
prodaja
JOSIP MURSA na KRAPJI.

BANKA BARUCH
11, Rue Auber Paris 9°

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vsi vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburg sprejemajo plačila za naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66 Ned. Dienst; Francija: št. 1117-94, Paris; Luksenburg: št. 5967, Luxemburg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

pritrjevali. On pa se dalje in zmenil za množico. Nagnil je spet steklenico in dolgo pil, nato pa med kletvijo zagnal steklenico z vso silo v zid, da so drobci brizgnili na vse strani. Zagrabil je puško z obema rokama, jo dvignil in spet začel ljudi spodbujati: „Le nesite, Bog zdaj spi, jaz pa vas čuvam pred magyarskimi vragovi, ki so vam tako dolgo pili kri. Delajte, potem gremo dalje.“

Kričal je, stiskal puško in jo vihtel, da so se nekateri umikali boječ se za življenje.

„Kdo je zdaj gospod? To sem jaz in komur hočem, mu poženem kroglo v glavo! Pridejo naj tisti, ki so pobegnili v Budimpešto in bodo videli.“

Da bi še bolj pritrđil svojim besedam, je dvakrat ustrelil v streho sosedne gostilne. Iz oken so se prestrašeno umaknili številni, nekateri previnjeni obrazi, ki so radovedno gledali razdejanje v trgovini. Možak pa je očitno doigrals s svojimi močmi, zakaj mlahavo se je potekel s ceste in se s puško vred zrušil v obcestni jarek. (Dalje.)

znano židovsko trgovino, kamor je velikokrat hodil kupovat in gledal čudovit prizor.

Železni zaslon pri vходу v trgovino je bil s silo odtrgan, le kos zgornjega dela je spačeno štrlel v zrak, dveri razbite in ljudje so v velikem navalu odnašali blago iz trgovine. Na križišču cest, kjer se je suvala največja množica, se dvigal prah in se lovilo med trakovi sončnih žarkov. Sredi med njimi je hodil možak s puško na rami, z razmršenimi lasmi in zdaj pil iz steklenice, ki jo je ves čas držal v roki. Ko je nekajkrat potegnil iz nje, se je sredi ceste široko razkoračil in obrnjen proti razbiti trgovini s hripavim glasom kričal: „Ljudje, če ste božji ali vragovi, zdaj samo nesite, vse je vaše. Kar kdo zgrabi, je njegovo. Ogrski Židovje so zbežali, magyarska vojska tudi, zdaj smo gospodje. Jaz vam pravim, Bog nam je za to delo dal lepo vreme in zdaj nas več ne gleda, nesite, samo nesite, za vse to smo štiri leta krvavo trpeli.“

Med neznanskim hrupom se je čulo nekaj glasov, ki so mu